

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

Tojáspiaci kartellezésért büntetett a GVH

- for a short summary in English see below -

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) 2006. november 30-án tartott tárgyalásán meghozott határozatában megállapította, hogy a Magyar Tojóhibrid-tenyésztők és Tojástermelők Szövetsége, valamint számos, az étkezési tojás termelési és értékesítési piacán tevékenykedő vállalkozás versenykorlátozásra alkalmas magatartást tanúsított, megsértve ezzel a magyar és a közösségi versenyjogi szabályokat. A GVH 120 millió Ft-ra büntette a Szövetséget, továbbá összesen 26,5 millió Ft bírságot szabott ki a Magyar Tojás Kft. tagjaira.

- 1) A GVH határozatában megállapította, hogy a Magyar Tojóhibrid-tenyésztők és Tojástermelők Szövetsége (a továbbiakban: Szövetség) 2002-től kezdődően versenykorlátozó döntéseket hozott. A Szövetség minden évben közölte tagjaival, hogy milyen árak betartása ajánlott, illetve hogy a termelési ár megemlése javasolt. 2002-ben importengedélyezési rendszert vezetett be, az aprótojás kivonására szólított fel, későbbi években a tojótyúkállomány idő előtti csökkentését, a termelés 10 %-ának exportálását írta elő, továbbá megszervezte a nagyobb termelők közötti információkartellt. E magatartásokat egységbe kovácsolta a közös szándék: a hazai tojástermelők érdekeinek védelmét szolgáló módon biztosítani a kívánatosnak tartott árszintet és a kínálati oldal stabilitását.

A több évet átfogó jogsértést a GVH bírsággal is sújtotta, melynek alapját a Szövetség tagjainak 2005-ös tojáspiaci árbevétele jelentette. Az összeg meghatározásakor tekintetbe kellett venni egyebek mellett azt is, hogy a jogsértés tényleges, jelentős piaci hatást az áruházláncok erős alkupozíciója és az import térhódítása miatt bizonyított módon nem ért el.

- 2) A határozat jogsértőnek minősítette a nagyobb termelők részvételével 2005. őszén zajlott két tanácskozást is. E megbeszélésekre az észlelt „piaci zavarok” megoldása miatt került sor. Megállapítható volt, hogy olyan információkat közöltek egymással – pl. nagyobb áruházak irányában alkalmazott eladási áraik, készleteik nagysága -, amelyek jellegüknél fogva befolyásolhatták árképzésüket, ezáltal alkalmasak voltak az árverseny korlátozására. E tanácskozások legalább egyikén részt vettek: a Gyermelyi Tojás Kft., az Aranykorona Rt., a Bólyi Zrt., a Capriovus Rt., a Családi Tojás Kft., a Farm Tojás Kft., a Magyar Tojás Kft., a Szerencsi Mezőgazdasági Rt., a Szíjártó Bt., a Nyugat-Nyíregyházi Szövetkezet, az Agricola Rt., Aranybulla Rt., Cse-Mi Farm Kft., a Mizse Tojás Kft., a Novogal a.s., a VITAL-EGGS Kft. és a Magyar Tojás Kft.

Az információkartellnek minősülő összehangolt magatartás miatt a GVH külön bírságot nem szabott ki, tekintettel a jogsértés rövid időtartamára és arra, hogy az

szervesen illeszkedett a Szövetség – már bírsággal sújtott – piacszabályozó magatartásához.

- 3) Végezetül, a határozat megállapította, hogy a Magyar Tojás Kft. jelenlegi és korábbi tagvállalkozásai (az Agricola Rt., az Aranybulla Rt., a Csabatáj Rt., az Érsekcsanádi Mezőgazdasági Zrt., a Gyermelyi Tojás Kft., és a Máriahalmi Tojás Kft. jogutódjaként a Gyermelyi Brojler Kft.) a közös vállalkozáson keresztül egyeztettek piaci áraikat és piacaikat. A jogsértés miatt a vállalkozásokra 200 ezer Ft-tól 8,4 millió Ft-ig terjedő, összesen 26,5 millió bírságokat állapított meg a GVH. Az egyes bírságok mértéke a jogsértés időtartama és a tojásforgalmazási árbevétel alapján arányosan lett megállapítva. Enyhítő körülményként került értékelésre, hogy a tagok utóbb szakosodási megállapodást kötöttek, azzal a céllal, hogy együttműködésükben a jövőben a hatékonysági előnyöket is produkáló elemek kerüljenek túlsúlyba.

A GVH nem fogadta el azokat a védekezéseket, melyek szerint a fenti magatartásokat a szektor állami szabályozottsága, a termelők túlélésért folytatott harca, a takarmánypiaci nehézségek, a nagyméretű kiskereskedelmi láncok piaci ereje, továbbá a fogyasztók érdekeit szolgáló közegészség-védelmi szempontok indokolták volna. E szempontok egy részét ugyanakkor a bírság kiszabásakor az eljárás alá vontak javára figyelembe vette.

A határozat világossá teszi, hogy a mezőgazdasági szektorban is alkalmazandók a versenyszabályok. Az adott áru piac sajátosságai miatt esetleg indokolt különleges szabályokat a közérdeket képviselő állami szerveknek kell – most már a közösségi joggal is összeegyeztethető módon – megalkotni. A piacon szereplő vállalkozások nem vehetik át e szerepet, mivel ezzel szükségszerűen saját javukat szolgáló, a fogyasztói érdekekkel viszont ellentétes intézkedéseket hozhatnak. A közegészségügyi előírások betartatása szintén nem a vállalkozások feladata, különösen nem tanúsíthatnak ennek érdekében versenyjogba ütköző magatartást.

Jogszabályi és jogalkalmazási háttér

A közösségi és magyar versenyjog szerint jogellenes a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztisztületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki.

A versenyjog tehát nemcsak a megállapodás révén, hanem az összehangolt magatartással megvalósuló versenykorlátozásokat is tiltja annak érdekében, hogy a versenykorlátozás tilalma a megállapodás szintjét (és formáját) el nem érő, de ugyanúgy tudatos versenykorlátozást magában hordozó összehangolt vagy egyeztetett magatartásokra is kiterjedjen. Összehangolt magatartásnak minősül, például a vállalkozás olyan összejövetele való részvétele, amelyen a résztvevő vállalkozások jövőbeni piaci magatartásukra vonatkozó információkat közlik, ill. cserélik ki egymással, mivel az így a versenytársak tudomására hozott információkat azok szükségszerűen figyelembe veszik piaci magatartásuk meghatározásakor, valamint az adott vállalkozás (közvetlenül vagy közvetve) tekintettel van saját piaci magatartása alakítása során a versenytársak által közölt információkra.

A versenytörvényben foglalt tilalom kiterjed a vállalkozások társadalmi szervezetének, köztisztületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének döntésére is. A „döntés” fogalmát szélesesen kell értelmezni: ide tartozik minden olyan aktus, melyben az adott szervezet kifejezi akaratát, így pl. a szervezet szabályzatai, határozatai, alapszabálya, vagy a tagokra formailag nem kötelező, de magatartásukat ténylegesen befolyásoló ajánlások is.

A versenykorlátozó vállalkozói magatartások – amennyiben érinthetik az EU tagállamok közötti kereskedelmet –, 2004. május 1. óta ellentétesek az EK Szerződés 81. cikkével is. Az ezt megelőző, 2002. április 1-től kezdődő időszakban az Európai Megállapodást végrehajtó törvény azonos szövegezésű rendelkezéseinek megsértése is megállapítható volt.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-199/2005**.

Summary in English
Decision of the Competition Council of the Hungarian Competition Authority
(Gazdasági Versenyhivatal - GVH) Vj-199/2005: “Egg cartel”

The Competition Council of the Hungarian Competition Authority (Gazdasági Versenyhivatal - GVH) held in its decision issued on 30 November 2006, that the Hungarian Association of Layer Hibrid Breeders and Eggproducers and several undertakings which produce and trade with eggs infringed the provisions on the prohibition of agreements restricting economic competition of the Hungarian Competition Act as well as Art. 81(1) of the EC Treaty.

The Competition Council of the GVH concluded, inter alia, that the Hungarian Association of Layer Hibrid Breeders and Eggproducers operated a “price commission”, recommended minimum prices, called its member companies to increase prices, ran an authorisation system of egg imports, circulated price schedules, obliged certain member companies to offer a certain proportion of their production for export. Also, several undertakings established a joint venture, Magyar Tojás Kft., in which they operated, first, a “price commission” in order to determine selling prices and, second, a compensation mechanism in order to maintain those prices agreed upon. The joint venture functioned as an umbrella for the cartel, rather than an efficiency-enhancing cooperation. Furthermore, several undertakings held meetings at which they exchanged sensitive information concerning their selling prices, their productions costs and stocks, thereby establishing violating the provisions of prohibition of cartels

The Competition Council of the GVH imposed the following fines: the Association is obliged to pay HUF 120 million (ca. EUR 453.000), the owners of the joint venture, Magyar Tojás Kft., must altogether pay a fine of HUF 26,5 million (ca. EUR 100.000).

Budapest, 2006. december 1.

Gazdasági Versenyhivatal

Kommunikációs Csoport

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: Mihalovits.Andras@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>